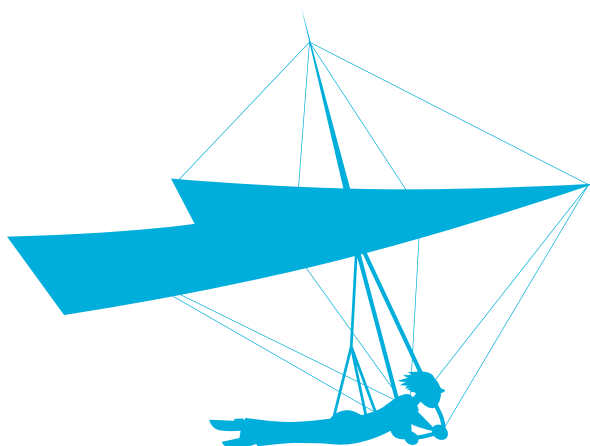

Met de referentieniveaus naar schoolsucces

Zo stuurt u op taal- en rekenresultaten

Corine Ballering
René van Drunen

CPS

Onderwijsontwikkeling en advies

Bijlage 4

Rol van de interne begeleider in effectief rekenonderwijs (basisonderwijs)

De schoolleider en de interne begeleider geven samen leiding aan het borgen van het rekenonderwijs. Ieder heeft hierin specifieke taken, en het is van belang hierover met elkaar duidelijke afspraken te maken (Zie ook 'De rol van de schoolleider bij effectief rekenonderwijs').

Een aantal taken en activiteiten van de interne begeleider kan ook door een rekenspecialist uitgevoerd worden. Ook dan zijn een goede afstemming en duidelijke afspraken van belang.

De interne begeleider heeft kennis van de factoren van effectief onderwijs en alle aspecten van het rekenonderwijs. Daarnaast is de interne begeleider in staat om leerkrachten te coachen en te ondersteunen, en zorgt ervoor dat er expertise binnen de school aanwezig is. Samen met de schoolleider borgt de interne begeleider vernieuwingen binnen de school.

Natuurlijk is het waarborgen van een effectieve leerlingenzorg ook één van de kerntaken van de interne begeleider.

Kennis

De interne begeleider heeft kennis van de factoren van effectief onderwijs en alle aspecten van het rekenonderwijs.

De interne begeleider:

- ▲ heeft kennis van de factoren van effectief rekenonderwijs,
- ▲ het stellen van hoge doelen,
- ▲ het belang van goede methoden,
- ▲ de hoeveelheid tijd die besteed moet worden aan het rekenonderwijs,
- ▲ convergente differentiatie als uitgangspunt,
- ▲ het geven van een effectieve instructie,
- ▲ vroegtijdig signaleren en reageren.

beschikt over rekeninhoudelijk kennis;

- ▲ inhoudelijke kennis op het gebied van de doorgaande lijn,
- ▲ is goed bekend met de leerlijnen voor
 - getalbegrip
 - basisbewerkingen hele getallen
 - meten en meetkunde
 - verhoudingen, procenten en breuken,
- ▲ de streefdoelen per leerjaar,
- ▲ specifieke rekeninhoudelijke kennis van de jaargroepen waar de interne begeleider verantwoordelijk voor is,
- ▲ de didactische aspecten die van belang zijn voor de rekenles in de verschillende jaargroepen,
- ▲ de uitgangspunten van effectieve instructie en oefening,
- ▲ effectieve werkvormen om leerlingen te ondersteunen bij het behalen van de gestelde doelen,
- ▲ de zwakke en sterke punten van de methode (helicopterview) en hoe die aangevuld kunnen worden,
- ▲ kennis over het stimuleren van de rekenmotivatie van leerlingen.

heeft kennis van interventies voor zwakke rekenaars;

- ▲ kent de interventies die van belang zijn in de betreffende onderwijsperiode van de jaargroepen waar de interne begeleider verantwoordelijk voor is,
- ▲ kan een inschatting maken van de te verwachten moeilijkheden bij risicoleerlingen,
- ▲ weet wanneer risicoleerlingen door de leerkracht begeleid dienen te worden en wanneer RT wenselijk is,
- ▲ is op de hoogte van effectieve remediërende programma's,
- ▲ beschikt over basiskennis over dyscalculie,
- ▲ weet wanneer externe deskundigen ingeschakeld dienen te worden.

heeft kennis op het gebied van toetsen;

- ▲ heeft kennis over de manier waarop een toets afgenomen dient te worden,
- ▲ weet welke vaardigheden getoetst worden en wat toetsuitslagen betekenen,
- ▲ kan toetsresultaten lezen en interpreteren en kan daar op groepsniveau conclusies en interventies aan verbinden,
- ▲ kan na de analyse op groepsniveau de individuele scores van leerlingen interpreteren en daar conclusies en interventies aan verbinden.

heeft kennis van methoden en materialen op het gebied van rekenonderwijs;

- ▲ is op de hoogte van de materialen (organisatie en inhoud) die ingezet worden in groep 1 en 2 op het gebied van de onderdelen voor een goede rekenstart,
- ▲ is op de hoogte van de knelpunten in de methode en materialen van groep 1 en 2 en kan de leerkrachten daarbij ondersteunen,
- ▲ is goed bekend met de methode en de leerlijnen voor rekenen in groep 3,
- ▲ is op de hoogte van de knelpunten van de methode, leerlijnen en materialen in groep 3 en hoger en kan leerkrachten daarbij ondersteunen.

Taken en activiteiten

De interne begeleider is in staat om leerkrachten te coachen en te ondersteunen, en zorgt ervoor dat er expertise binnen de school aanwezig is. Samen met de schoolleider borgt de interne begeleider vernieuwingen binnen de school.

Natuurlijk is het waarborgen van een effectieve leerlingenzorg ook één van de kerntaken van de interne begeleider.

De interne begeleider:

- ▲ coacht en ondersteunt leerkrachten,
- ▲ stimuleert en begeleidt leerkrachten bij het toepassen van effectief onderwijs,
- ▲ stimuleert en begeleidt leerkrachten bij het toepassen van de rekendidactiek,
- ▲ voert minstens twee keer per jaar bij het hele team klassenconsultaties uit ter ondersteuning en verbetering van de leerkrachtvaardigheden,
- ▲ voert feedbackgesprekken met de leerkracht naar aanleiding van de klassenconsultaties,
- ▲ coacht leerkrachten waar nodig om hun rekenonderwijs te optimaliseren,
- ▲ begeleidt leerkrachten met het maken van groepsplannen en bespreekt gemaakte groepsplannen met de desbetreffende leerkracht,
- ▲ evalueert uitgevoerde groepsplannen met de leerkracht,
- ▲ leidt intervisiebijeenkomsten.

brengt expertise binnen de school;

- ▲ houdt literatuur bij en is op de hoogte van evidence based vernieuwingen,
- ▲ communiceert vernieuwingen met leerkrachten,
- ▲ stimuleert vernieuwingen in de didactiek van het onderwijs,
- ▲ zorgt desgewenst voor bijeenkomsten met externe deskundigen om het team te informeren over recente ontwikkelingen.

borgt vernieuwingen binnen de school;

- ▲ legt veranderingen in beleid vast, samen met schoolleider
- ▲ evalueert het geborgde beleid met de directie en stelt eventueel het beleid bij,
- ▲ laat geborgde onderwerpen met regelmaat terugkomen op de agenda van de teamvergadering,
- ▲ stimuleert leerkrachten in het vasthouden van veranderingen, door het uitvoeren van klassenconsultaties en het vastleggen van afspraken in de klassenmap,
- ▲ coacht en schoolt nieuwe leerkrachten in de principes van effectief rekenonderwijs,
- ▲ coacht leerkrachten die van jaargroep wisselen in de kennis en vaardigheden die de nieuwe groep vraagt,
- ▲ zorgt ervoor dat de methode aan het begin van het jaar voor ieder compleet is,
- ▲ heeft contacten met externe deskundigen om op de hoogte te blijven van recente ontwikkelingen.

waarborgt effectieve leerlingenzorg;

- ▲ bewaakt de toetskalender en plant de toetsafname,
- ▲ heeft kennis rond toetsafname en ziet er op toe dat leerkrachten de toetsen volgens de handleiding afnemen,
- ▲ coördineert en controleert de toetsafname, de invoering van de gegevens in het leerlingvolgsysteem en het maken van de groepsplannen naar aanleiding van de toetsresultaten,
- ▲ interpreteert samen met de leerkracht toetsresultaten op groepsniveau,
- ▲ interpreteert na de analyse op groepsniveau samen met de leerkracht de toetsresultaten indien nodig op individueel niveau,
- ▲ bespreekt met de leerkracht de principes van effectief rekenonderwijs en onderzoekt samen met de leerkracht waar deze nog aangescherpt kunnen worden,
- ▲ kent de normen voor de hoeveelheid tijd en extra tijd die wekelijks moet worden ingezet voor rekenen en controleert dit in de weekplanning van de leerkrachten,
- ▲ is verantwoordelijk voor een goede afstemming tussen de instructie in RT-tijd en de instructie in de groep,
- ▲ heeft des gewenst contact met de ouders van een risico leerling.